

*OTİZM SPEKTÜRÜM BOZUKLUĞU
OLAN BİREYLERİN AİLELERİ İÇİN
AFYONKARAHİSAR İL
OTİZM REHBERİ*

2026

T. C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
AFYONKARAHİSAR AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
İL MÜDÜRLÜĞÜ

OTİZM SPEKTURM BOZUKLUĞU OLAN
BİREYLERİN AİLELERİ İÇİN AFYONKARAHİSAR
İL OTİZM REHBERİ

İÇİNDEKİLER

1.Bölüm

Giriş	3
-------------	---

2.Bölüm

Kamu Kurumları'nın Otizm Spekturm Bozukluğu Olan Ailelere

Yönelik Hizmetleri

- Afyonkarahisar Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü 5
- Afyonkarahisar İl Sağlık Müdürlüğü 13
- Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü 16
- Afyonkarahisar Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 19
- Afyonkarahisar Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 22
- Afyonkarahisar İl Müftülüğü 25
- Afyonkarahisar Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı 28

3.Bölüm

Yerel Yönetimler

- Afyonkarahisar Belediyesi 32

4.Bölüm

Meslek Kuruluşları

- Afyonkarahisar Barosu 35

5.Bölüm

Üniversite

- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 38

6.Bölüm

STK'larca Sunulan Hizmetler

- Afyonkarahisar Otistik Çocuklar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği 43

Engelli Hakları	48
-----------------------	----

GİRİŞ

Otizm Spektrum Bozukluğu; bebeklikten itibaren karşısındaki gözüne bakmada, ortak dikkat ve işaret etme davranışlarındaki yetersizlik ve isteksizlikle kendini belli eden, Üç yaşından önce ortaya çıkan, Ciddi sosyal etkileşim ve iletişim bozukluğunun yanında sosyal davranış, dil, algısal fonksiyonlar, tekrarlayan davranışlar ve ilgilerle kendini gösteren, Yaşam boyu süren, Belirtilerin görünümünde ve şiddetinde bireyden bireye farklılık gösteren, Hafiften ağıra kadar değişen çeşitli özellikleri olan **Gelişimsel Nörobiyolojik bir bozukluktur.**

Bakanlığımızca hazırlanan “Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı (2023-2030)” 2 Nisan 2023 Dünya Otizm Farkındalık Günü’nde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Afyonkarahisar ili olarak II. Ulusal Eylem Planı (2023-2030) kapsamında Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı alan bireyler ve ailelerine yönelik sunulan hizmetlerin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023-2030) faaliyetleri doğrultusunda il düzeyinde kurumlar arası işbirliğini artırmak, hizmetlerin uyum içinde ilerlemesini sağlamak ve planın etkin uygulanmasını takip etmek amacıyla İl İzleme Komisyonu oluşturulmuştur. Afyonkarahisar İl İzleme Komisyonu eğitim, sağlık ve sosyal hizmet alanında ilgili kamu kurumları, yerel yönetimler ve otizm alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden oluşmaktadır. Komisyon üyeleri ile düzenli aralıklarla toplantılar yapılmakta; yapılan toplantılarla il düzeyinde ihtiyaçları değerlendirmek, çözüm önerileri geliştirmek ve iş birliği içinde faaliyetler planlanmaktadır. II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023-2030) ile Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı alan bireylerin kapsayıcılık anlayışı ile ayrımcılığa uğramadan erken tanı, erken müdahale, bakım, eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve aile desteği, danışmanlık vb. hizmetlerin sunumunda kapasite arttırıcı etkili politikaları belli başlı amaçlar olarak belirlenmiştir. Bu amaçlardan “Etkili Sosyal Hizmet Modelleriyle Bireyi ve Aileyi Güçlendirmek” temasının altında yer alan faaliyetlerden olan “Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Alan Bireylerin Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı” uygulama modeli geliştirilmiştir. Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Alan Bireylerin Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı kapsamında Afyonkarahisar İl Otizm Rehberi hazırlanmıştır.

2.Bölüm

Kamu Kurum ve Kuruluşları

- 1.Afyonkarahisar Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
- 2.Afyonkarahisar İl Sağlık Müdürlüğü
- 3.Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- 4.Afyonkarahisar Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- 5.Afyonkarahisar Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
- 6.Afyonkarahisar İl Müftülüğü
- 7.Afyonkarahisar Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
AFYONKARAHİSAR AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL
MÜDÜRLÜĞÜ

Evde Bakım Yardımı:

Evde Bakım Yardımı: Engelli bireylerin toplumsal yaşamın tüm alanlarına katılımlarının sağlanması ile içinde yaşadıkları sosyal ve fiziksel çevreden koparılmadan bakım ihtiyaçlarının ailelerinin yanında karşılanması amacıyla yürütülen bir destektir.

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz:

Evde bakım yardımı, (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar, aylık olarak bakım verene ödenir.

Hizmetin Koşulları Nelerdir?

- 18 yaşından büyük engelli bireyin “ağır engelli/tam bağımlı” olduğunun sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi,
- 18 yaşından küçükler için düzenlenen engelli sağlık kurulu raporunda ise “ağır engelli” veya “Çok ileri düzeyde özel gereksinimi vardır”, “Belirgin özel gereksinimi vardır” ve “Özel koşul gereksinimi var” ifadelerinden birinin belirtildiği sağlık kurulu raporunun bulunması,
- Her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının (her yıl belirlenen) asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olduğunun tespit edilmesi halinde engelli bireye bakım veren aile üyesi/yakınları evde bakım yardımından yararlanmaya başlamaktadır

İstenen Belgeler Nelerdir?

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için T.C. Kimlik Numarası.
- Yabancı uyruklular için oturma izni ve yabancı kimlik numarası.
- Sağlık Raporu.
- Hanede yaşayan kişilerin gelir ve varlıklarına ilişkin yazılı beyanları, varsa beyanın içeriğine ilişkin belgeler.
- Hanede yaşayan 18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi veya başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli evde bakım yardımından yararlanacak engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak vasiyet altına alınması ve vasi atanması kararı veya tevzi formu.
- Açık Rıza Formu.
- Gerekli hallerde engelli birey veya hanede yaşayan kişiler hakkındaki boşanmaya dair mahkeme kararı veya boşanma aşamasını gösteren belge. Gerekli hallerde hanede öğrenimine devam eden birey olması durumunda öğrenim durumunu gösterir belge veya sureti.
- Hane, gelir ve sağlık durumunun tespiti amacıyla ihtiyaç duyulan diğer belge ve evraklar.

Nereye Müracaat Edilir?

Engelli bireyin ikametgâhının bulunduğu yerdeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne veya Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüklerine başvuru yapılması gerekmektedir.

Resmi Yatılı Bakım Hizmetleri;

Sosyal inceleme raporunda bakıma ihtiyacı olduğu tespit edilen özel gereksinimi olan çocuklar ve engelli bireyler engel, yaş ve cinsiyet durumlarına göre, Bakanlığımıza bağlı uygun resmi bakım merkezlerinden yararlanabilmektedir. Engelli bireylerin resmi bakım merkezlerinden hizmet alabilmeleri için Engelli Sağlık Kurulu Raporu alması gerekmektedir.

İlimizde Bakanlığımıza bağlı olan 54 kapasite ile 7-18 yaş arası otizmli erkek çocuğa hizmet vermekte olan Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğü bulunmaktadır.

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

Engeli nedeni ile günlük hayatın tekrar eden gereklerini yerine getiremeyecek durumda olan engelli bireylerin yaş, cinsiyet ve engel durumunu göz önünde bulundurarak, herhangi bir gelirin olup olmamasına bakılmaksızın bu merkezlerimizden ücretsiz olarak bakım hizmeti alabilmektedir.

Kimler Hizmet Alabilir?

Bedensel, zihinsel ve ruhsal engeli nedeni ile günlük hayatın tekrar eden gereklerini yerine getiremeyecek durumda olan engelli bireyler herhangi bir gelirin olup olmamasına bakılmaksızın bu merkezlerimizden ücretsiz olarak bakım hizmeti alabilmektedir.

İstenen Belgeler;

- T.C. Kimlik Numarası beyanı
- Engelliler için Sağlık Kurulu Raporu.
- Yatılı ve sürekli bakımı için bakım ve rehabilitasyon merkezine yerleştirilecek olan, on sekiz yaşını tamamlamamış engelli bireyler için ilgili mahkemelerden alınacak korunma altına alınması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı.
- On sekiz yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli engelli bireyler için ilgili mahkemelerden alınacak kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı.

Nereye Başvurulur?

Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinden bakım hizmeti alabilmek için başvuru Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan Resmi Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine yapılabilir.

Özel Bakım Merkezleri;

Engelli bireylerin bakımı için yatılı veya gündüzlü hizmet veren, gerçek kişi ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan sosyal hizmet kuruluşu statüsündeki kuruluştur.

İlimizde Müdürlüğümüz denetiminde 4 tane yatılı özel bakım merkezi bulunmaktadır. Bunlardan Sandıklı ilçesinde Özel Sandıklı Engelli Bakım Merkezi bedensel engellilere yönelik hizmet vermekte olup 100 kapasitelidir. Şuhut ilçesinde Özel Aler Yaşam Engelli Bakım Merkezi zihinsel engellilere yönelik hizmet vermekte olup 58 kapasitelidir. Emirdağ ilçesinde Özel Ülkü Bakım Merkezi ve Özel Ülkü Bakım Merkezi 2 olmak üzere 2 tane özel engelli bakım merkezi bulunmakta ve ruhsal engellilere yönelik hizmet vermekte olup Özel Ülkü Bakım Merkezinin kapasitesi 36, Özel Ülkü Bakım Merkezi 2'nin kapasitesi 174 olup toplamda 210 kapasite ile hizmet vermektedir.

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

Özel Bakım Merkezlerinde, engelli bireylerin yaş, cinsiyet ve engel durumu göz önünde bulundurularak bakım ve psiko-sosyal destek hizmeti sunulmaktadır.

Kimler Hizmet Alabilir?

Özel bakım merkezlerinden engelli sağlık kurulu raporunda "tam bağımlı" veya "ağır engelli" olduğu belirtilen ve her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgarî ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan engelli bireyler "Ücreti Bakanlık Tarafından Karşılanan Engelli" statüsünde hizmet alabilir. Bu statüde merkeze yerleştirilen engelli bireylerin bakım ücreti ödemesi, harçlık, giyim yardımı Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

Nereye Başvurulur?

Özel bakım merkezlerinden bakım hizmeti alabilmek için başvuru Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan Özel Bakım Merkezlerine yapılabilir.

İstenen Belgeler;

- T.C. Kimlik Numarası beyanı,
- Engelli sağlık kurulu raporu,
- Yatılı ve sürekli bakımı için özel bakım merkezine yerleştirilecek olan; 18 yaşını tamamlamamış bakıma ihtiyacı olan engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak, koruma altına alınması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı; 18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli olan engelli birey için ilgili mahkemelerden alınacak, kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı,
- Aynı hanede yaşayan bireylerin gelir ve mal durumuna ilişkin yazılı beyanı ve taahhüdü ile beyanın içeriğine dair belgeler,
- İki adet vesikalık fotoğraf,

Engelli Kimlik Kartı

Adına kimlik kartı düzenlenecek bireyin T.C. Kimlik Numarası, adı, soyadı, doğum tarihi, kimlik kartının geçerlilik süresi, refakat hakkının olup olmadığına ilişkin bilgi, kimlik kartının seri numarası ve 15 yaşını dolduranlar için fotoğraf bulunan, Mevzuatta münhasıran engellilere sağlanan hak ve sunulan hizmetlerden yararlanmada kullanılmak üzere Bakanlıkça verilen kimlik kartıdır.

Kimler Hizmet Alabilir?

Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri, Sosyal Hizmet Merkezlerinden başvuru yapılacaksa;

- Sağlık kurulu raporu ile %40 ve üzeri engelli olduğunu belgeleyen bireyler Engelli Kimlik Kartı alabilir.
- Engelli bireyin 18 yaşından küçük olması durumunda ise sağlık kurulu raporunda “Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre Hafif Düzeyde ÖGV (40-49,) Orta Düzeyde ÖGV (50-59), İleri Düzeyde ÖGV (60-69) Çok İleri Düzeyde ÖGV (70-79), Belirgin Özel Gereksinimi Vardır (80-89), Özel Koşul Gereksinimi Vardır (90-99) ifadelerinden birinin yer alması gerekmektedir.

İstenen Belgeler;

- 2 adet fotoğraf
- Nüfus cüzdanı fotokopisi
- Sağlık kurulu raporunun aslı veya onaylı örneği ile başvuru yapabilirler.

E-Devlet üzerinden yapılan başvurularda yukarıda belirtilen belgeler talep edilmez.

Nereye Başvurulur?

Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri, Sosyal Hizmet Merkezlerinden ya da e-Devlet aracılığıyla yapılabilir.

Danışmanlık Hizmetleri;

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Ailelerine Yönelik Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı

Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı, Otizm Spektrum Bozukluğu tanısı alan bireylerin ailelerine yönelik olarak Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ile Sosyal Hizmet Merkezleri tarafından sunulan; bilgilendirme, rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını kapsayan bütüncül bir hizmet modelidir. Bu hizmet, ailelerin otizmi doğru kaynaklardan öğrenmelerini, hak ve hizmetlere zamanında ve etkin biçimde erişebilmelerini, yaşadıkları sosyal, psikolojik ve ekonomik güçlükleri belirleyip çözüm yollarına ulaşmalarını sağlamayı amaçlar. Danışmanlık sürecinde aileye bir meslek elemanı atanır; aile ile düzenli görüşmeler, ev ziyaretleri ve izleme çalışmaları yürütülür. Böylece aile, ihtiyaç duyduğu süreçlerde profesyonel destek alarak güçlendirilir ve otizmlili bireyin potansiyelinin en iyi şekilde desteklenmesi hedeflenir.

Kimler Faydalanır?

- Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı alan bireylerin aileleri

Hizmetin koşulları nelerdir?

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı almış bireylerin ailelerinin;

- Ailenin danışmanlık hizmetinden yararlanmak istediğini dilekçe ile beyan etmesi
- Danışman tarafından yapılacak ilk telefon görüşmesine ve ev ziyaretine katılım
- Danışmanlık süreci boyunca danışman ile düzenli iletişim ve izleme çalışmalarına katılım

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

Bilgilendirme, Danışma, Yönlendirme ve Rehberlik Hizmetleri;

- Bakanlığımızın sosyal hizmet danışmanlığı uygulaması ile OSB'li bireylere atanan sosyal hizmet danışmanları OSB'li bireylerin ihtiyacını belirleyerek ihtiyaç durumuna göre hizmetlerle destek sunabilir ya da yönlendirme yapabilir.
- Otizm spektrum bozukluğu hakkında doğru ve güvenilir bilgi sağlama amacıyla kurumlar arası koordinasyon sağlanarak engelli hakları, sosyal hizmetler ve kamu kurumlarının sunduğu hizmetler hakkında bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri yapılmaktadır.
- Ailenin mevcut durumunu değerlendirilerek çocuğun ihtiyaçlarına göre uygun kurum ve hizmetlere (eğitim, özel eğitim, rehabilitasyon vb.) yönlendirme hizmetleri yapılmaktadır.
- Ailenin tanı sürecinde yaşadığı duygusal güçlükleri (kriz, tükenmişlik, kaygı vb.) göz önüne alınarak aileyi güçlendirmeye yönelik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri yapılmaktadır.
- En az yılda bir defa ev ziyareti yapılarak ve aileler ile düzenli görüşmeler (2 ayda bir) yapılarak çocukta ve ailede meydana gelen değişikliklere göre çalışma planı oluşturmak.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Ailelerine Yönelik Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı

İş Akış Planı

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı almış bireylerin ailelerine yönelik danışmanlık hizmeti verecek danışmanlar belirlenerek;

Başvuru/Tespit

- OSB tanısı almış birey bulunan aileler SHM'ye başvurabilir veya
- SHM tarafından OSB tanılı çocuğu olduğu tespit edilen ailelere ulaşılır.
- Başvurusu alınan veya tespit edilen aile sisteme kaydedilerek danışman atanır.

İlk Görüşme

- Çalışmaya 10 gün içerisinde başlanır.
- Aileler ilk olarak telefon ile aranır.
- Proje tanıtılır ve ilk görüşme planlanır.
- Aileye ev ziyaretinin yapılacağı anlatılır.

İlk Ev Ziyareti

- Aile ile ilk ev ziyareti 40 (kırk) gün içinde gerçekleştirilir.
- "Aile İhtiyaç Formu" doldurulur.
- Ailelerin danışmanlık hizmetinden yararlanmak istediklerine veya yararlanmak istemediklerine dair dilekçe alınır.
- Danışmanlık Hizmetinden yararlanmak isteyen ailenin ihtiyaçları belirlenir.
- Belirlenen ihtiyaçlara ilişkin yapılabilecek çalışmalar hakkında bilgi verilir.
- Sosyal İnceleme Raporu hazırlanır.

Aile Çalışma Planı

- Ailenin belirlenen ihtiyaçları doğrultusunda bir çalışma planı hazırlanır.
- Aile ile yapılacak çalışmaları (bilgilendirme, rehberlik, yönlendirme) içerir.

Uygulama ve Telefon Görüşmesi

- Aile ile 2 ayda bir rutin telefon görüşmesi yapılır.
- Aileye ihtiyacı olduğu durumda danışmanı arayabilecekleri belirtilir.
- Otizmli birey veya ailesi ile ilgili herhangi bir yeni yasal düzenleme veya hizmet sunumu sağlandığında aileye konu hakkında bilgi verilir.
- Hizmetler hakkında yönlendirme yapılır ve süreç takip edilir.
- Danışman tarafından ihtiyaç duyuldukça daha fazla sayıda ev ziyareti yapılabilir.
- Ailenin ihtiyacı doğrultusunda kurumlar arası koordinasyon sağlanarak aileye rehberlik yapılır.

Bilgilendirme ve Yönlendirme Hizmetleri

Danışmanların ailelere süreç boyunca destek verebilecekleri konular;

- Engelli Sağlık Kurulu Raporu
- Engelli kimlik kartı
- Eğitim kurumları (okul, özel eğitim, rehabilitasyon)
- Engelli aylığı, evde bakım yardımı, SED
- Kamu kurumlarındaki haklar (vergiler, ulaşım, istihdam vb.)
- Psiko-sosyal danışmanlık
- Yerel yönetim ve STK hizmetleri

Aile Yıl Sonu Durum Değerlendirmesi

- Her yılın sonunda (Kasım ayında) Yıl Sonu Durum Değerlendirmesi yapılır.
- Aileye hizmetin devam edip etmeyeceği sorulur ve cevabına yönelik dilekçe alınır.
- Aile isterse hizmet devam eder; istemezse sonlandırılır.
- Çalışma planı hedefleri tamamlanmışsa hizmet doğal olarak sonlandırılabilir.
- Aileye ihtiyaç duyması halinde tekrar başvurabileceği bilgisi verilir.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylerin Ailelerine Yönelik Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı

İstenen Belgeler;

- ÇÖZGER (Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu) (18 yaş altı başvurular için)
- Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu (18 yaş ve üzeri başvurular için)
- Kimlik Kartı Fotokopisi
- Başvuru Dilekçesi (Ailenin danışmanlık hizmetinden yararlanmak istediğini beyan eden dilekçe)

Nereye Başvurulur?

İkametgah adresinin bulunduğu veya adresine yakın olan Sosyal Hizmet Merkezine başvuruda bulunulur.

Koordinatör

Kuruluş Adı: Afyonkarahisar Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

Asil Temsilci Adı Soyadı: Firdevs TOSUN - Ramazan BİLMEZ

Unvan: Sosyal Hizmet Personeli (Sosyal Çalışmacı) - Öğretmen

İş Telefonu / Dahili: 0272 213 19 83 / 6137 - 6117

E-posta: afyon@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Merkez Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Ayşe Dudu GÜNDOĞDU

Unvan: Sosyal Hizmet Personeli/Sosyolog

İş Telefonu / Dahili: 0272 215 27 00 / 6052

E-posta: afyonshm@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Bolvadin Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Memnune KELEKÇİ

Unvan: Sosyolog

İş Telefonu / Dahili: 0272 612 84 80 / 125

E-posta: bolvadin.shm@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Dinar Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Azize ÇAL

Unvan: Sosyal: Sosyal Hizmet Personeli/

Öğretmen

İş Telefonu / Dahili: 0272 353 00 77 / 24

E-posta: dinar.shm@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Emirdağ Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Ömer Faruk

ÇETİNKAYA

Unvan: Sağlık Memuru

İş Telefonu / Dahili: 0272 441 34 35 / 115

E-posta: emirdag.shm@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Sandıklı Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Cenk YILDIZLI

Unvan: Psikolog

İş Telefonu / Dahili: 0272 512 04 16 / 129

E-posta: sandikli.shm@aile.gov.tr

Kuruluş Adı: Şuhut Sosyal Hizmet Merkezi

Asil Temsilci Adı Soyadı: Burak MERT

Unvan: ASDEP(Sosyal Çalışmacı)

İş Telefonu / Dahili: 0272 718 18 11 / 126

E-posta: suhut.shm@aile.gov.tr

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI**

AFYONKARAHİSAR İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TARAMA VE TAKİP PROGRAMI

“Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2023-2030)” kapsamında, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı oluşturulmuştur. Programda, İl Sağlık Müdürlükleri ve hastanelerde çocuk-ergen ruh sağlığı uzmanlarıyla ekipler kurulmuş; aile hekimleri ve sağlık personeline eğitim verilerek taramalar yapılmakta, riskli olgular uzmanlara yönlendirilmekte ve takip edilmektedir. 2025'te tarama yaş aralığı 18–36 aydan 18–48 aya çıkarılmıştır.

Programın Amacı Nedir?

Otizm spektrum bozukluğunun erken dönemde tespit edilmesi, riskli çocukların uygun sağlık basamaklarına zamanında yönlendirilmesi ve erken müdahale ile gelişimsel kayıpların en aza indirilmesidir. Otizm spektrum bozukluğunda erken tanı, erken müdahale olanaklarını artırarak çocukların bilişsel, dil ve sosyal gelişim alanlarında önemli kazanımlar elde edilmesini sağlamaktadır. Bu nedenle toplum temelli tarama programları, erken tanı ve etkin izlem açısından kritik öneme sahiptir.

Tarama Yapılan Yaş Grubu;

18–48 ay arasındaki, aile hekimliği nüfusuna kayıtlı tüm çocuklar bu tarama programından faydalanabilir. Tarama sırasında otizm spektrum bozukluğu belirtileri gözlemlenen çocuklar riskli olgu olarak kabul edilir ve değerlendirme sürecine dahil edilir.

Otizm spektrum bozukluğu belirtilerinin erken çocukluk döneminde ortaya çıkabilmesi nedeniyle çocukların gelişimsel izlemleri doğumdan itibaren aile hekimleri ve ilgili sağlık personeli tarafından düzenli olarak yapılmaktadır. Bu izlemler sırasında sosyal iletişim, göz teması, dil gelişimi ve davranış özellikleri değerlendirilmekte; gelişimsel açıdan risk saptanan çocuklar erken dönemde tarama ve ileri değerlendirme süreçlerine yönlendirilmektedir.

Erken tanı ve tedavi sürecinde takip düzenli olarak yapılmaktadır. Rehabilitasyon süreci hızla başlatılmaktadır.

Hizmet Sunumu Nasıl Gerçekleşir?

18–48 ay Çocuk Değerlendirme Formu kullanılarak tarama yapılır. Formda aileyi olumsuz yönde etkilememek için otizm ile ilgili bilgi yer verilmez. Formda en az bir riskli davranış gözlemlenirse, çocuğun randevusu aile hekimi veya İl Sağlık Müdürlüğü koordinasyon ekibi tarafından polikliniğe alınır. 2026 yılı itibarıyla aile hekimleri, 2. Basamak ve 3. Basamak sağlık kuruluşlarından sistem üzerinden Çocuk ve Ergen Psikiyatri Uzmanına randevu alabilmektedir.

Tarama sonucunda riskli olarak değerlendirilen çocuklar, 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşlarında çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları tarafından ayrıntılı olarak değerlendirilir. Tanı süreci çok disiplinli bir yaklaşımla yürütülmekte olup gerekli durumlarda ilgili diğer uzmanlık alanlarından da destek alınmaktadır. Bu süreç, Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezleri (ÇÖZGEM) ve ilgili sağlık kuruluşlarında yürütülmekte olup, çocuğun gelişimsel özelliklerinin kapsamlı olarak değerlendirilmesi, izlem planının oluşturulması ve uygun hizmetlere yönlendirilmesi sağlanmaktadır.

Afyonkarahisar Engelli Ağız Ve Diş Sağlığı Poliklinikleri Hizmetleri?

Tüm engelli bireyler Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetinden faydalanarak Sedo-analjezi altında tedavi imkânı diş çekimi, dolgu, muayene, diş protez gibi sağlık hizmeti alabilmektedir. Randevu MHRS üzerinden ve Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniklerinden bireysel olarak alınabilmektedir.

Otizm spektrum bozukluğu olan bireyler, Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkezleri ile hastanelerde sunulan ağız ve diş sağlığı hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Bu kapsamda gerekli görülen durumlarda sedasyon veya genel anestezi altında tedavi imkânı sunulmaktadır. Gerekli durumlarda hastane ortamında ileri düzey diş tedavileri yapılmakta olup, hizmet sunumu bireylerin ihtiyaçlarına uygun şekilde planlanmaktadır. Randevular Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) üzerinden oluşturulabilmekte ve engelli bireylerin hizmetlere erişiminde öncelik sağlanmaktadır.

ÇÖZGER Raporu Nedir?

ÇÖZGER, "Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu"nın kısaltmasıdır ve 18 yaş altındaki çocukların özel gereksinim durumlarını belirlemek amacıyla hazırlanan resmi bir sağlık raporudur. Bu rapor, çocuğun tıbbi, gelişimsel, eğitsel ve sosyal ihtiyaçlarını bütüncül bir şekilde değerlendiren bir düzenlemedir.

Bu rapor "Engelli Sağlık Kurulu Raporu'nun yerine geçmiş olup çocukların sağlık, eğitim, rehabilitasyon, sosyal ve ekonomik desteklere erişimini kolaylaştırmayı sağlar. ÇÖZGER, çocuğun hangi alanlarda desteğe ihtiyaç duyduğunu ortaya koyarak özel eğitimden sosyal hizmetlere kadar birçok hak ve hizmetten yararlanabilmesini sağlayan bir belgedir.

Otizmli bireylerin engellilik oranı ve sağlık raporu süreçlerinin yürütülmesi 2. ve 3. basamak sağlık kuruluşlarına yönlendirilerek yapılır.

Evde Bakım Hizmetlerinden Nasıl Faydalanabilir?

Tanısı konmuş hastalığı nedeniyle yatağa, eve ya da cihaza bağımlı hastalar hastalıklar nedeniyle eve bağımlı olan bireylerde ya da mevzuatta belirtilen sağlık durumlarının tanı olarak bulunduğu durumlarda; otizmli bireylerin hastaneye gitmekte zorlanmaları, davranışsal sorunlar nedeniyle sağlık hizmetine erişimde güçlük yaşamaları veya tıbbi bakım ihtiyaçlarının ev ortamında karşılanmasının hekim tarafından kanaat edilmesi takdirinde Evde Sağlık Hizmetlerinden yararlanabilecekleri öngörülmektedir.

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**AFYONKARAHİSAR İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ**

AFYONKARAHİSAR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Rehberlik Araştırma Merkezleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı rehberlik, psikolojik danışmanlık ve özel eğitim konularında ailelere ücretsiz hizmet veren merkezlerdir. Otizmli bireyler için kurum tarafından sunulan hizmetler arasında; bireylerin değerlendirilmesi ve yerleştirilmesi, özel eğitim otizm sınıflarına yönelik rehberlik ve müşavirlik çalışmaları, otizm alanında düzenlenen seminer ve kurs programları, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, otizm sınıflarında öğretmen ve yöneticilere yönelik psikolojik danışma ve müşavirlik desteği ile ailelere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetleri yer almaktadır.

Süreç ve Gerekli Belgeler

- Birey zorunlu eğitim çağında ise okula kayıtlı olması ve halen devam ettiği okulun bağlı olduğu Rehberlik ve Araştırma Merkezine müracaat etmesi,
- Birey okul çağı dışına çıkmış ise bireyin ikamet adresinin bağlı olduğu Rehberlik ve Araştırma Merkezine müracaat etmesi,
- Bireyin geçerli bir Engelli Sağlık Kurulu Raporunun bulunması,
- Okula devam eden bireylerin Bireysel Gelişim Raporlarının okul tarafından E-rehberlik modülüne işlenmesi,
- Halen bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine devam eden bireylerin Dönem Sonu Performans ve Aylık Performans Kayıt Tablolarının randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezine ulaştırılması,
- Bireyin nüfus cüzdanının bulunması,
- Eğitsel değerlendirme amacıyla bireysel değerlendirme yapılacak bireyin kendisi ile birlikte anne babası ya da yasal vasisinin, koruyucu aile veya sevgi evlerinde kalan çocuklar için velisinin yanı sıra Aile Sosyal Hizmetlerden görevlendirilen uzmanın görevlendirme yazısı ile randevu tarih ve saatinde Rehberlik ve Araştırma merkezinde hazır bulunması,
- Anne ve babanın ayrı olması durumunda velayet belgesinin, çocuğun bakımını üstlenen bir başka kişi olduğunda ise vasilik belgesi bulunması,

Faydalanan Kişiler ve Şartlar;

- 0–99+ yaş aralığında otizm tanısı olan tüm bireyler
- Örgün eğitim çağında olan öğrenciler
- Okul sonrası dönemde rehabilitasyon desteğine ihtiyaç duyan bireyler
- Otizm tanılı bireylerin aileleri
- Hizmetlerden faydalanmak için randevu almış olmak ve geçerli bir Engelli Sağlık Kurulu Raporu veya otizm tıbbi tanısı bulunması gerekmektedir.
- Örgün eğitimdeki bireyler için aktif okul kaydı ve okul–RAM iş birliği zorunludur.

Hizmetler

- İlk başvurular yüz yüze öğrenci velisinin/vasisinin kendi başvurusuyla yapılır.
- Uzak ilçe ve ikameti olup ilk iki sıralamadan yararlanamayan veliler için öğrencinin kaydının bulunduğu okul tarafından resmi yazışma talebi ile randevu alabilirler.
- Daha önce başvurusu bulunan velilerin <https://ramdevu.meb.gov.tr/> adresinden başvuru yapabilirler.
- Otizm tıbbi tanısı ile gelen öğrencilerimiz merkezlerimiz tarafından özel eğitim bölümünde çalışan öğretmenlerimizce eğitsel tanılama ve değerlendirilmesi yapılmaktadır.
- Bireyin performansı alındıktan sonra bireyin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda eğitim planı hazırlanmaktadır.
- Talim ve Terbiye Kurulu başkanlığımızın belirlediği modül süreleri kadar eğitimden faydalandırılabilir. Modül sürelerinin dolması, bireyin destek eğitimden fayda sağlamaması, destek eğitim ihtiyacı kalmaması veya velinin/vasisinin destek eğitim istememesi durumunda hizmet sonlandırılır.

Yapılan Çalışmalar

Otizmli Bireylerin Değerlendirilmesi Ve Yerleştirme İşlemleri

Çocuğun tıbbi tanılması yapıldıktan sonra Rehberlik araştırma merkezlerinde uzman özel eğitim öğretmenlerinin yapmış olduğu değerlendirmeleri ile eğitsel tanılama işlemi yapılır. Tanılama işlemi sonrası öğrencinin performansına yönelik hafif düzey, orta – ağır düzey olarak öğrencinin yaşına ve eğitsel tanısına uygun karar alınarak, yerleştirilme işlemlerinin yapılması için İl Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu'na sunulur. Otizmli bireylerin örgün eğitim sürecinde sağlanan desteklerin dışında Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde destek almalarına değerlendirmeler yapılarak uygun modüllerle öğrencinin desteklenmesi sağlanır.

Otizm Özel Eğitim Sınıflarına Rehberlik Ve Müşavirlik İşlemleri

Otizm tanısı almış öğrencilerin okul yerleştirme işlemleri sonrasında, öğrencilerin eğitim kademesine, eğitsel tanısına uygunluğunun gözlenmesi amacıyla, uzman özel eğitim öğretmenleri tarafından yerinde gözlemler yapılır. Sınıf öğretmenleriyle öğrencilerin genel durumu değerlendirilir. Gözlem sonucu oluşabilecek değişiklikler varsa öğrencinin değerlendirilmesi için yeniden inceleme planlanabilir.

Otizm İle İlgili Seminer, Kurs Çalışmaları

RAM Özel eğitim birimi olarak, Milli eğitim bakanlığı bünyesinde çalışan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim kursları, seminerler planlanıp uygulanmaktadır.

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri

Hafif düzeyde otizm tanısı olan kaynaştırma ve özel eğitim sınıfı öğrencilerine psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunulur. Otizm tanısı olan bireylerin ailelerine psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri sunulur.

Rehberlik Ve Psikoloji Alanında Otizm Sınıflarında Müşavirlik İşlemleri

Otizm tanısı olan bireylerin bulunduğu okullarda öğretmen, idareci ve velilere konsültasyon hizmetleri sunulur. Ayrıca otizm tanısı olan öğrencilerin velilerine merkezimizde de konsültasyon hizmeti verilmektedir.

Aile Eğitimleri Ve Danışmanlıkları

Otizm tanısı olan bireylerin ailelerine otizm hakkında bilgilendirme seminerleri verilmektedir. Öğretmenler ile otizm hakkında çalışmalar yapılmaktadır.

**T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI**

**AFYONKARAHİSAR GENÇLİK VE SPOR
İL MÜDÜRLÜĞÜ**

SPORTİF HİZMETLER - SOSYAL DESTEK HİZMETLER - ULUSAL DESTEK HİZMETLER - ULUSAL PROJE VE PROGRAMLAR – EĞİTİM VE DEĞERLENDİRME HİZMETLER – KAPASİTE VE SPORCU YÖNETİMİ (TAKİP, YÖNLENDİRME, LİSANSLAMA)

Afyonkarahisar Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, otizm ve engelli bireylerin sportif ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayan bir kurumdur. Masa Tenisi, Atletizm, Basketbol, Jimnastik ve Hareket Eğitimi branşlarında spor kursları ve yaz-kış spor okulları ile fiziksel becerilerini geliştirirken, gençlik merkezlerinde düzenlenen sosyal katılım dersleri ve projelerle toplumsal hayata uyum sağlamalarına destek olur. Böylece hem fiziksel aktivite, hem sosyal beceri kazanımı, hem de rehabilitasyon ve yetenek geliştirme ihtiyaçlarının karşılanmaktadır.

Kimler Faydalanabilir?

- Gençlik Spor İl Müdürlüğü hizmetlerinden otizmlili diğer engelli bireyler faydalanabilir.
- Başvuru online, telefon veya yüz yüze yapılabilir.
- Başvuru yapan bireyler, Sportif Eğitim Uzmanı tarafından değerlendirilir ve uygun kurslara yönlendirilir.
- Katılımcılara bulaşıcı hastalık bulunmaması gerekir.
- Bazı programlar için yaş aralığı veya hane gelinine ilişkin kriterler uygulanabilir (kuruluş bazında değişebilir).
- Hizmetler, bireylerin fiziksel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla yıl boyunca süresiz olarak sunulur.

İstenen Belgeler Nelerdir?

- Dilekçe
- Engelli Sağlık Kurulu Raporu
- Kimlik Fotokopisi
- Vesikalık Fotoğraf

Nasıl Hizmet Veriyoruz?

- **Başvuru:** Otizmlili bireyler ve aileleri hizmetlere e-devlet üzerinden online yüz yüze veya telefon ile başvuru yapabilir.
- **Ön Değerlendirme:** Başvuru yapan bireyler Sportif Eğitim Uzmanı tarafından birebir Değerlendirilir ve uygun spor branşına veya sosyal faaliyete yönlendirilir.
- **Hizmet Planının Oluşturulması:** Psikolog, sosyolog, antrenör ve eğitimcilerden oluşan ekip, bireyin ihtiyacına göre haftalık düzenli eğitim ve spor programı hazırlar.
- **Uygulama Süreci:** Eğitimler yıl boyunca devam eder; spor, sosyal beceri ve rehabilitasyon amaçlı faaliyetler düzenlenir.
- **Sonlandırma/Süreklilik:** Programlar süresizdir. Yetenekli sporcular lisanslanır. Devam etmek istemeyen veya sağlık durumu uygun olmayan ayrılır.

Nereye Başvurulur?

İl Müdürlüğü spor tesisleri, antrenman salonları üzerinden yürütülür.

İl Müdürlüğümüze bağlı spor salonlarında ve çeşitli tesislerde 7 eğitimci gözetiminde toplamda 110 otizmlili ve engelli sporcularımıza sosyal faaliyet, eğitim, beceri ve sosyal katılım aktivite dersleri verilir.

HİZMETLERİMİZ NELERDİR?

Düzenli Spor Eğitimleri

Otizmli ve engelli bireyler yıl boyunca İl Müdürlüğü ve ilçe tesislerinde aşağıdaki branşlarda antrenmanlara katılır.

- Jimnastik
- Masa Tenisi
- Eğlenceli Atletizm
- Basketbol
- Atletizm
- Hareket Eğitim

Engelli Yaz Spor Okulları

Her yıl yaz döneminde açılır. 1 Temmuz'da başlamaktadır. Açılan yaz kursu branşları:

- Jimnastik
- Masa Tenisi
- Eğlenceli Atletizm
- Basketbol

Ulusal Spor Katılım Projeleri

Bakanlığa bağlı ulusal projelere otizmli bireylerin aktif katılımı sağlanır:

- Mutlu Çarşamba
- Koşabiliyorsan Koş
- Engelsiz Yaz Kış Spor Okulları
- Yüzme Bilmeyen Kalmasın

Özellikler:

- Yaş sınır yok
- 365 gün süren projeler
- Aile ile veya bireysel katılım

AFYONKARAHİSAR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

Engelsiz İşgücü Uyum Programı (İUP)

İŞKUR tarafından yürütülen Engelsiz İşgücü Uyum Programı, engelli bireylerin işgücü piyasasına katılımını güçlendirmek amacıyla bilgi, beceri, çalışma alışkanlığı ve iş disiplini kazandırmayı hedefleyen bir uyum ve destek programı olarak uygulanmaktadır. Program aracılığıyla eğitim, danışmanlık, işyeri uyum faaliyetleri ve mali destekler sağlanmaktadır.

Program Uygulanabilecek Durumlar

Katılımcılar kamu kurumlarında çeşitli alanlarda görevlendirilebilmektedir:

- Kamusal temizlik
- Sosyal bakım
- Çevre koruma
- Kültür – sanat faaliyetleri

Bu alanlar, hem iş ortamını tanıma hem de istihdama geçiş için uygun çalışma alanları olarak belirlenmiştir.

Başvuru ve Katılım Şartları

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- İŞKUR'a kayıtlı olmak.
- 18 yaşını tamamlamış olmak.
- Yaşlılık veya malullük aylığı almamak.
- Başvuru tarihinden önceki son 1 ay içinde 5510/4. madde kapsamında sigortalı olarak bildirilmemiş olmak ya da sigortalı sayılmamak.
- Başvuru tarihi itibarıyla 5510/5. madde kapsamında sigortalı olarak bildirilmemiş olmak ya da sigortalı sayılmamak.
- Hane gelirinin asgari ücretin 4 katını geçmemesi (gelir şartının sağlanması).
- Son 1 yıl içinde yüklenici firma veya bağlı/ilişkili kuruluşlarında çalışmamış olmak (program fiilen başlayana kadar da çalışmamış olmak).
- İŞKUR'un diğer aktif işgücü veya işsizlik sigortası programlarından yararlanmıyor olmak.
- Program süresi azami 10 aydır.

Engelli bireylerin yanı sıra, gerekli koşulları taşıyan engelli bireylerin anne ve babaları da programa başvurabilmektedir.

Programa İlişkin Esaslar

- Programın ilk dört haftasında yararlanma süresi haftalık **otuz yedi buçuk** saat ve beş gün olarak uygulanır.
- İlk dört hafta sonrasında haftalık yararlanma süresi en fazla **yirmi iki buçuk** saat ve üç gün olarak uygulanır.
- Programların başlangıç günü her halükârda pazartesi günü olacak şekilde ve günlük program süresi yedi buçuk saat olarak uygulanır.
- İUP uygulama süresi, her bir program için en fazla 10 aydır ve sözleşmede belirlenen sürenin tamamlanmasıyla sona erer.(sözleşme ile belirlenen program süresi uzatılamaz)
- Meslek edindirmeye hazırlık eğitimleri ve/veya kişisel gelişim eğitimleri verilir.
- Resmî veya idari tatil günlerinde program uygulanmaz.
- İş arama becerisinin geliştirilmesine yönelik olarak İl Müdürlüğü tarafından eğitim verilir.
- Bir katılımcı, düzenlenen İşgücü Uyum Programlarından toplamda en fazla 140 fiili gün yararlanabilir.
- Mazeretsiz olarak programdan ayrılanlar, kendi kusuru nedeniyle ilişkisi kesilenler veya yararlandığı program bittikten sonra, kurum tarafından niteliklerine uygun bulunan en az iki iş teklifini mazeretsiz olarak kabul etmeyenler, son yararlanma tarihi üzerinden **on iki ay geçmedikçe** yeni bir İUP'den yararlanamaz.

Programa başvuru sürecinde aşağıdaki belgelerin ibraz edilmesi gerekmektedir:

- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi: Kimlik bilgilerini doğrulamak amacıyla istenir.
- Sağlık / Engellilik Raporu: Engellilik durumunu gösteren rapor. Gerekli durumlarda “çalışmasında sakınca olmadığına dair sağlık raporu” talep edilebilir.
- SGK Hizmet Dökümü: Son 1 aya ait hizmet dökümünün sunulması gerekmektedir.
- Adli Sicil Kaydı: E-Devlet üzerinden alınabilen sabıka kaydı belgesi.
- İkametgâh Belgesi / İkameti Gösteren Belge: Vukuatlı nüfus kayıt örneği veya ikamet doğrulayan resmi belge.
- Gelir Durumunu Gösteren Belgeler: Aynı hanede yaşayan bireylerin gelir durumunu gösteren
- dokümanlar (maaş bordrosu, öğrenci belgesi, çalışmama durum belgesi veya diğer gelir belgeleri).
- İkamet Edilen Adreste Yaşayan Kişi Belgesi: Aynı adreste ikamet eden kişileri gösteren belge (E-Devlet üzerinden alınabilir).
- Banka Hesap Bilgisi: Ödemelerin yapılabilmesi için gereklidir.

Başvuru Yöntemi

- Katılımcı adayları, İŞKUR’a kayıt olduktan sonra, ikamet ettikleri ilde açılan ilanlara
- www.engelsiz.iskur.gov.tr adresi üzerinden, ALO 170 İletişim Hattı üzerinden ve şahsen başvuru yapabilmektedir.

Mali Destek

- Her katılım günü için 1.375 TL cep harçlığı ödenmektedir.
- Katılımcılar için %5,5 oranında SGK prim desteği sağlanmaktadır.

Devam Eden Program Bilgisi

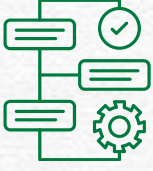
Afyonkarahisar Valiliği, Afyonkarahisar İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Afyonkarahisar Sosyal Güvenlik Kurumu, Afyonkarahisar Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü ve Afyonkarahisar İl Nüfus Müdürlüğü ile devam eden 75 kişilik İşgücü uyum programı devam etmektedir.

AFYONKARAHİSAR İL MÜFTÜLÜĞÜ

ENGELLİ KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Hizmetlerimiz kapsamında işitme, görme, ortopedik ve hafif zihinsel engelli bireylere din eğitimi, sosyal destek, manevi destek ve ayni yardım sağlanmaktadır.

Hizmet Süreci

Başvuru ve İletişim:

Engelli bireyler il müftülüğüne, engelsiz Kur'an Kursuna veya 0 506 604 83 85 Numaralı telefonla, iletişime geçerek taleplerini iletir.

İhtiyaç ve Uygunluk Değerlendirmesi:

Engelli bireyin ihtiyaçları ve etkinliklere katılım uygunluğu değerlendirilir; gerekirse ön görüşme yapılır.

Program Planlaması:

Müracaat durumuna göre ders kayıtlarının yapılması, haftalık ve aylık buluşmalar, ev ziyaretleri, dua programları, tarihi, milli ve kültürel geziler ve bilgilendirme çalışmaları.

Hizmetin Uygulanması:

Dersler ilgili öğretici tarafından verilir. Etkinlikler Engelli Koordinatörlüğü tarafından yürütülür; ayni yardımlar, sosyal ve manevi destekler talep üzerine sağlanır.

Geri Bildirim ve Raporlama:

Program sonrası bireylerin görüşleri alınır; katılım ve ihtiyaç değerlendirmeleri güncellenir.

Nasıl bir hizmet veriyoruz?

- Engel durumuna göre Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne hazırlanan modüllere uygun derslerin planlanması ve yürütülmesi.
- Engelli Koordinatörlüğü tarafından il genelinde ve ilçelerde engelli hizmetlerinin yürütülmesi.
- Guruplar halinde tarihi, milli ve kültürel geziler uygun biçimde planlanarak yurt genelinde düzenlenmesi.
- Engelsiz Cami buluşmaları Her ay alanında tecrübeli uzmanlar ile özel gün ve haftalara uygun planlama yapılarak engelsiz Kur'an Kursu konferans salonunda gerçekleştirilmektedir.
- Ziyaretler ve dua programları: Engelli bireylerin, ailelerinin talebi doğrultusunda Engelli Koordinatörlüğü tarafından planlanır ve gerçekleştirilir.
- Cuma vaaz, hutbesi başta olmak üzere, özel gün ve geceler de gerçekleştirilen programlar işitme engelli bireyler için işaret dili çevirisi düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.
- Trafik kazası sonucu engel duruma düşen bireylerin randevu yöntemi ile ziyaretlerin gerçekleştirilmesi.

Hizmetin Koşulları Nelerdir?

/Kimler Faydalanabilir?

- Tüm Engelli bireyler.
- Engelli birey veya refakatçısının başvuru dilekçesiyle yapılıyor.
- Uygunluk ve kontenjan değerlendirmeleri yapıldıktan sonra kayıt kabul edilir.

İstenen Belgeler:

- Kimlik fotokopisi
- Engelli raporu
- Özel durum varsa bilgilendirme raporu.

Nereye başvurulur?

- İl ve ilçe müftülüklerine
- Afyonkarahisar merkezde bulunan (Güvenevler Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Bulvarı no:4) Eski Otogar Cami altı “Engelsiz Kur’an Kursuna” şahsen veya 0 506 604 83 85 numaralı telefonla başvuru yapılabilir.

AFYONKARAHİSAR SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI

Ulusal Vefa Programı

Kendi öz bakımını ve günlük yaşam ihtiyaçlarını karşılayamayan yaşlı ve engelli vatandaşlara ev temizliği, kişisel bakım, yemek gibi ayni hizmet desteği sunulmaktadır.

Hizmet bireyin evine gidilerek sağlanır.

Kimler Başvurabilir?

- 60 yaş üstü ihtiyaç sahibi vatandaşlar
- Engelli vatandaşlar
- Ağır kronik hastalığı olan kişiler
- 3'ten fazla 16 yaş altı çocuğu olan tek ebeveynli sosyal yardım yararlanıcısı haneler

İstenen Belgeler?

- Kimlik Belgesi

Engelli İhtiyaç Yardımları

Engelli bireylerin yaşamını kolaylaştıracak araç gereç, cihaz, medikal ürün gibi ihtiyaçları karşılanır. **Bunlardan bazıları;**

- Tekerlekli sandalye
- Medikal cihazlar
- Görme/hearing destek cihazları
- Yatak, oturma sistemi vb.

Başvuru

- 18 yaş üstü aile bireyleri

Kimler Faydalanır?

- İhtiyaç sahibi engelli bireyler

İstenen Belgeler?

- Kimlik Belgesi
- Sağlık Kurulu Raporu

Engelli Yakını Aylığı (18 Yaş Altı)

18 yaş altı özel gereksinimli / engelli çocuğu olan ve sosyal güvencesi olmayan veya düşük gelirli ailelere verilen düzenli nakit destek.

Kimler Başvurabilir?

- Çocuğun veli ya da vasisi

Kimler Faydalanır?

- Özel gereksinim seviyesi en az "hafif düzey" veya
- %40 ve üzeri engelli raporu olan 18 yaş altı çocuklar

İstenen Belgeler?

- Kimlik belgesi
- Sağlık kurulu raporu (2020 sonrası elektronik olarak temin edildiğinden istenmeyebilir)

Engelli Aylığı (18 Yaş Üstü)

Sosyal güvencesi olmayan ve gelir seviyesi düşük engelli bireylere verilen düzenli nakit destektir.

Kimler Başvurabilir?

- Engelli bireyin kendisi
- Vasi veya vekil

Kimler Faydalanır?

- %40 ve üzeri engelli raporu olanlar

İstenen Belgeler?

- Kimlik belgesi
- Sağlık kurulu raporu (2020 sonrası elektronik olarak teyit)

Yakacak Yardımı (Kömür / Diğer)

Kış ayları öncesi kömür desteği.

Kimler Faydalanır?

- Gelir seviyesi düşük aileler
- Engelli bireyin yaşadığı yoksul haneler

İstenen Belgeler?

- Kimlik belgesi

Düzenli Doğalgaz Tüketim Desteği Yardımı

Kimler Faydalanır?

- Muhtaçlık sınırı altındaki haneler
- Engelli bireyin yaşadığı yoksul haneler

Nereye Başvurulur?

- E-Devlet üzerinden yetişkin adına başvuru.
- E-Devlet üzerinden yapılacak başvurularda hanesinde memur, noter ve muhtar bulunmaması gerekmektedir.

Eğitim Materyali Yardımı

Engelli veya özel gereksinimli çocuğu olan ihtiyaç sahibi ailelere;

- Kırtasiye
- Çanta
- Önlük

Temel okul materyalleri için nakdi destek sağlanır.

Kimler Faydalanır?

- Gelir seviyesi düşük, sosyal güvencesiz veya düşük gelirli aileler

Kimler Başvurabilir?

- 18 yaş üstü aile bireyi

İstenen Belgeler?

- Kimlik belgesi

3. Bölüm

Yerel Yönetimler

1. Afyonkarahisar Belediyesi

AFYONKARAHİSAR BELEDİYESİ

Nasıl Bir Hizmet Veriyoruz?

- **Sosyal Yardımlar:** OSB tanıılı bireylerin bulunduğu ihtiyaç sahibi ailelere yönelik düzenli gıda ve yakacak desteği sağlanmaktadır. Eğitim ve burs desteği yapılacaktır.
- **Ulaşım Hizmetleri:** OSB'li bireyler ve refakatçileri için ücretsiz toplu taşıma hizmeti sunulmaktadır. Tekerlekli sandalye veya özel transfer ihtiyacı olan otizmli bireylerin sağlık ve eğitim kurumlarına erişimi için belediyemiz engelli nakil aracı için proje yürütmektedir.
- **Belediyemizdeki otoparklardan;** engelli otoparkları ücretsiz, saatlik otoparklar %50 indirimli; abonelik olan otoparklar %25 indirim uygulanmaktadır.
- **Psikolojik Danışmanlık:** Belediye bünyemizdeki aile danışma merkezlerinde, otizmli çocuk sahibi ebeveynlere yönelik "Tükenmişlik ve Başa Çıkma Yöntemleri" konulu ücretsiz danışmanlık hizmeti sunulmaktadır
- **Sosyal ve Kültürel Faaliyetler;**
 - **Erişilebilir Parklar:** Belediyemiz Sosyal Tesisi olan Karayolları Parkındaki oyun alanından OSB'li çocuklarımız ücretsiz olarak yararlanmaktadır. İl genelindeki parklarda otizmli çocukların duyuusal ihtiyaçlarına uygun (duyuusal bütünleme odaklı) oyun alanlarının artırılması çalışmaları sürdürülmektedir.
 - **Hobi ve Sanat Kursları:** Kültür merkezlerimizde, özel gereksinimli bireylerin el becerilerini geliştirmeye yönelik kurslara katılımı teşvik edilmektedir. (Engelsiz Gastronomi ve Terapi Merkezi Mutfağı)
 - **Farkındalık Etkinlikleri:** Her yıl "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" kapsamında etkinlikler yapılmaktadır.

Kimler Faydalanabilir ve Hizmet Koşulları Nelerdir?

- **Tanı Şartı:** OSB (Otizm Spektrum Bozukluğu) tanısı almış olan bireyler.
- **İkamet Şartı:** Afyonkarahisar il sınırları içerisinde ikamet ediyor olmak.
- **Sosyal Yardım Şartı:** Gıda ve yakacak yardımları için ailenin "ihtiyaç sahibi" durumunda olması kriteri aranmaktadır.
- **Mesleki Eğitim Şartı:** Atölye eğitimleri için bireyin yeterli bilişsel düzeye sahip olması gerekmektedir.

İstenen Belgeler? İlk Başvuru ve Kayıt

Başvuru sürecinde temel olarak aşağıdaki belgeler talep edilmektedir:

- Engelli Sağlık Kurulu Raporu (OSB tanısını ve engel oranını belirten güncel rapor).
- İkametgah Belgesi.
- Kimlik Fotokopisi

Nereye başvurulur?

Afyonkarahisar Belediyesi Muhtarlık ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Engelli Hizmetleri Servisi;

- Servis Sorumlusu: Hakan Erdoğan
- Lokasyon: Belediye bünyesindeki ilgili hizmet birimleri ve Kültür Merkezleri.
- İletişim: Detaylı bilgi için belediyenin ilgili meslek elemanları ile irtibat kurulmalıdır.

4. Bölüm

Meslek Kuruluşları

1. Afyonkarahisar Barosu

AFYONKARAHİSAR BAROSU

Engelli Hakları Komisyonu Faaliyet Alanları

- 2024 yılında Baromuz bünyesinde Engelli Hakları Komisyonu oluşturulmuş, komisyon bu tarihten itibaren faaliyetlerini sürdürmektedir. Komisyonun faaliyet alanları;
1. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Engelliler Hakkında Kanun ve diğer mevzuatta düzenlenen engelli haklarının eğitim, seminer ve konferans gibi etkinliklerle tanıtılması sağlanmakta, bu konuda farkındalık oluşturulmakta ve bu amaçla kitapçık, broşür gibi materyaller hazırlanmaktadır,
 2. Engelli ve engelli yakınlarına hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere tüm kuruluşlarla koordinasyon sağlanarak Mevzuattaki düzenlemelerin uygulanmasında ortaya çıkacak aksaklıkların giderilmesine katkıda bulunmaktadır.
 3. Engelli mevzuatındaki eksiklik ve değişiklikler hususunda görüş bildirilmekte ve önerilerde bulunmaktadır
 4. Engelli hakları konusunda kendini geliştirmek isteyen avukatlara meslek içi eğitimler düzenlenmektedir.
 5. Komisyona başvuran engelli ve engelli yakınlarına danışmanlık hizmeti verilmektedir

5. Bölüm

Üniversite

1. Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

AFSÜ Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği Otizm Spektrum Bozukluğu

(OSB) Polikliniği Faaliyetleri

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi (AFSÜ) bünyesinde, kliniğimize başvuran çocuk ve ergen bireylere Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) başta olmak üzere nörogelişimsel bozukluklara yönelik; ruhsal durum muayenesi, tanılama, raporlama, izlem ve tedavi hizmetleri sunulmaktadır. Tanılama sürecinde uygun görülen olgularda, tüm hekimlerimiz eşliğinde aynalı oda içerisinde yapılandırılmış/yarı yapılandırılmış gözlem imkânı sağlanmaktadır.

1. Başvuru ve Hizmete Erişim

OSB tanısı olan veya OSB şüphesi bulunan 0–18 yaş aralığındaki tüm bireyler polikliniğimize başvurabilmektedir. OSB şüphesi ile başvuran hastalar için, yoğunluk ve klinik uygunluğa göre randevu şartı aranmaksızın aynı gün ön değerlendirme yapılabilmekte; ayrıntılı değerlendirme ve izlem randevuları planlanmaktadır.

2. Değerlendirme ve Tanılama Süreci

- Gelişimsel öykü, tıbbi öykü ve aile görüşmesi ile kapsamlı klinik değerlendirme yapılır.
- Sosyal iletişim-etkileşim, oyun, davranış örüntüleri ve duyuşal özellikler; klinik görüşme ve gözlem ile değerlendirilir.
- Gerekli görülen olgularda yaşa ve kliniğe uygun tarama/değerlendirme ölçekleri kullanılabilir (örn. M-CHAT-R/F, CARS vb.).
- Gelişimsel değerlendirme kapsamında uygun görülen olgularda AGTE ve Denver II Gelişimsel Tarama Testi uygulanabilmektedir.
- Bilişsel değerlendirme amacıyla uygun görülen olgularda Kent EGY, Porteus Labirentleri ve WISC-R gibi zeka testleri uygulanabilmektedir.
- Klinik gereklilik halinde Özgül Öğrenme Bozukluğu değerlendirme bataryası ve Metropolitan Okul Olgunluğu Testi uygulanabilmektedir.
- Erken tarama-tanı-takip zinciri ile uyum: “tarama ve takip” yaklaşımıyla hızlı yönlendirme ve standart hizmet akışı vurgulanır.
- Ayırıcı tanı kapsamında dil gelişimi, bilişsel düzey, dikkat ve davranış sorunları, anksiyete, tik bozuklukları ve diğer eş tanılar gözden geçirilir.
- Aileye tanısal geri bildirim verilerek; erken müdahale, eğitim ve izlem planı birlikte oluşturulur.

3. Raporlama ve Yönlendirme (ÇÖZGER / Eğitim Hizmetleri)

Klinik değerlendirme sonucunda OSB tanısı alan veya özel gereksinim ihtiyacı saptanan çocuklar, özel eğitimle desteklenmeleri için ÇÖZGER (Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu) sürecine yönlendirilmektedir. ÇÖZGER; 0–18 yaş arası çocukların özel gereksinim düzeyini belirleyerek eğitim, sağlık ve sosyal desteklerden yararlanmalarını sağlayan resmî sağlık raporudur. Rapor, ilgili süreç tamamlandıktan sonra genellikle 10–20 gün içerisinde hazırlanmakta ve ebeveynler tarafından e-Devlet üzerinden görüntülenebilmektedir.

ÇÖZGER ile;

- RAM (Rehberlik ve Araştırma Merkezi) üzerinden özel eğitim hizmetlerine yönlendirme,
- Kaynaştırma/destek eğitim planlaması,
- Uygun sosyal haklar ve destek mekanizmalarına erişim

4. Tedavi, İzlem ve Multidisipliner İş Birliği

OSB'de temel yaklaşım; erken müdahale, kanıta dayalı özel eğitim uygulamaları ve aile rehberliğidir. Kliniğimizde;

- Ailelere psikoeğitim ve ev içi iletişim/etkileşim önerileri verilir; davranış yönetimi ve günlük yaşam becerilerine yönelik yapılandırılmış öneriler planlanır.
- Gerektiğinde dil ve konuşma terapisi, ergoterapi/duyu bütünleme, çocuk nörolojisi, genetik, odyoloji ve göz değerlendirmesi gibi birimlere yönlendirme yapılır.
- Okul ve özel eğitim süreçleri ile eşgüdüm hedeflenir; uygun görülen olgularda öğretmen/okul geri bildirimleri izleme dahil edilir.
- Eşlik eden psikiyatrik durumlar (DEHB, anksiyete, davranım sorunları, uyku sorunları vb.) düzenli olarak değerlendirilir ve tedavi planına entegre edilir.

İlaç Tedavisi Hangi Durumlarda?

OSB'de ilaç tedavisi OSB'nin çekirdek belirtilerini değil; bireyi ve ailesini belirgin şekilde etkileyen, özel eğitimden yararlanmayı ve devamlılığı zorlaştıran eşlik eden belirtileri hedefler. Eşlik eden hastalıklar, belirgin hareketlilik/impulsivite, tekrarlayıcı davranışların işlevselliği bozması, agresyon, iritabilite, kendine zarar verme, ağır uyku sorunları gibi durumlarda medikal tedavi planlanabilmektedir.

5. Eğitim, Danışmanlık ve Toplumsal Farkındalık Faaliyetleri

Kurumumuzda OSB'ye yönelik klinik hizmetlerin yanı sıra, bilgi düzeyini artırmaya ve erken farkındalığı güçlendirmeye yönelik eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda;

- Aile hekimleri, tıp fakültesi öğrencileri, rehberlik öğretmenleri ve üniversite personeline yönelik OSB, gelişimsel süreçler ve aileye destek yaklaşımlarına ilişkin bilgilendirme seminerleri düzenlenmektedir.
- Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ile iş birliği içinde, kadın kültür evleri başta olmak üzere toplum temelli bilgilendirme toplantıları yapılmaktadır.
- Hasta yakınlarını bilgilendirmek ve sosyal uyum/etkileşimi desteklemek amacıyla stant ve bilgilendirici materyal çalışmaları yürütülmektedir.
- 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü ve Nisan ayı farkındalık etkinlikleri kapsamında kurum içi/kurum dışı bilgilendirme faaliyetleri planlanabilmektedir.

6. Bölüm

STK'larca Sunulan Hizmetler

1. Afyonkarahisar Otistik Çocuklar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

**AFYONKARAHİSAR OTİSTİK ÇOCUKLAR
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA
DERNEĞİ**

Nasıl bir Hizmet Veriyoruz?

Afyon Otistik Çocuklar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği olarak, otizmlili bireylerin sosyal, fiziksel, sanatsal ve günlük yaşam becerilerini desteklemeye yönelik çok yönlü faaliyetler yürütülmektedir. Kuruluşumuzda hafta içi **5 gün, 09.00–16.00 saatleri arasında** bireysel ve grup temelli çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Dernek, yaz ve kış dönemi ayrımı olmaksızın tüm yaş gruplarındaki otizmlili bireylere hizmet sunmaktadır. Hazırlanan programlar; bireyin yaşı, gelişim düzeyi, ihtiyaç alanları ve sosyal uyum özellikleri dikkate alınarak planlanmaktadır.

Sunulan hizmetler kapsamında; **temel spor becerileri, hareket eğitimi, el sanatları, müzik, resim, sosyal etkinlikler, beceri geliştirme uygulamaları ve grup çalışmaları** yer almaktadır. Sunulan hizmetler ücretsizdir. Kuruluşumuzda yürütülen faaliyetler, **Halk Eğitim Merkezi ile Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından görevlendirilen eğitici personel ile gönüllü olarak katkı sunan eğitimcilerimizin desteğiyle** gerçekleştirilmektedir. Hizmetlerin niteliği doğrultusunda farklı alanlarda eğitim ve etkinlik çalışmaları planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

Dernek, yalnızca otizmlili bireylere yönelik faaliyetler yürütmekle sınırlı kalmayıp ailelere yönelik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri de sunmaktadır. Başvuru sürecinden itibaren ailelerle birebir görüşmeler gerçekleştirilmekte; bireyin gelişimsel özellikleri, davranış örüntüsü, eğitim gereksinimi ve sosyal uyum süreci hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Aileler; uygun hizmete yönlendirme, kuruma uyum süreci, ev ortamında uygulanabilecek destekleyici yaklaşımlar, sosyal yaşama katılımın desteklenmesi ve bireyin gelişimini güçlendirecek uygulamalar konusunda danışmanlık hizmetinden yararlanabilmektedir.

Ayrıca, ihtiyaç sahibi ailelere derneğimizin imkânları doğrultusunda **aynî yardım desteği** de sağlanabilmektedir. Bu destekler, ailelerin sosyal destek süreçlerinin güçlendirilmesi ve temel ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sunulması amacıyla planlanmaktadır.

Aile Eğitimi Hizmetleri

Kuruluşumuzda ailelerin sürece aktif katılımı esas alınmaktadır. Bu doğrultuda ailelere yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Aile eğitimi hizmetleri kapsamında;

- ☐ Otizmlili bireylerin gelişim özellikleri,
- ☐ Davranış yönetimi,
- ☐ Ev ortamında uygulanabilecek destekleyici çalışmalar,
- ☐ Günlük yaşam becerilerinin geliştirilmesi,
- ☐ Sosyal uyumun desteklenmesi,
- ☐ Aile içi iletişim ve doğru yaklaşım yöntemleri konularında rehberlik sunulmaktadır.

Aile eğitimleri, bireysel görüşmeler, bilgilendirme toplantıları ve ihtiyaç temelli yönlendirmeler şeklinde gerçekleştirilebilmektedir.

Başvuru Şekli

Başvurular, ailelerin derneğimize yüz yüze müracaatı ile alınmaktadır. Başvuru sırasında bireye ait mevcut rapor ve belgeler incelenmekte, aile ile ön görüşme yapılarak değerlendirme süreci başlatılmaktadır.

Hizmet Planlaması

Ön değerlendirme sonrasında bireyin yaşı, gereksinim düzeyi, gelişim özellikleri ve grup uyumu dikkate alınarak uygun gün ve etkinlik planlaması yapılmaktadır.

Ön Değerlendirme Süreci

Başvuru sonrasında bireyin;

- ☐ Kurum ortamına uyumu,
- ☐ Davranış özellikleri,
- ☐ Grup çalışmalarına katılım durumu,
- ☐ Sunulan hizmetlerden yararlanma potansiyeli gözlem ve değerlendirme yoluyla incelenmektedir.

Bu süreç, bireyin ihtiyaçlarına uygun hizmet planlamasının yapılabilmesi açısından önem taşımaktadır.

Hizmet Süresi ve İşleyişi

Yapılan değerlendirme sonucunda bireyin hizmetten yararlanmasının uygun bulunması halinde kayıt işlemleri tamamlanmaktadır. Kayıt sonrasında hizmet süreci aşağıdaki esaslar doğrultusunda yürütülmektedir:

- ☐ Hizmetler hafta içi her gün sunulmaktadır.
- ☐ Otizmlili bireyler gün içerisinde tam gün hizmet alabilmektedir.
- ☐ Günlük program, öğretmen ve görevli personel eşliğinde yürütülmektedir.
- ☐ Etkinlikler bireysel ve grup çalışmaları şeklinde planlanmaktadır.
- ☐ Gün içerisinde bireylerin ihtiyaçlarına uygun etkinlik geçişleri ve dinlenme süreçleri düzenlenmektedir.
- ☐ Aileler, hizmet alan bireyleri kendi imkânları ile kuruluşa getirip götürmektedir.

Sunulan Hizmet Alanları

Sportif ve Fiziksel Etkinlikler

Otizimli bireylerin bedensel gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla;

- ☐ Temel spor becerileri,
- ☐ Hareket eğitimi,
- ☐ İnce ve kaba motor gelişim çalışmaları,
- ☐ Denge ve koordinasyon etkinlikleri,
- ☐ Fiziksel grup oyunları uygulanmaktadır.

Sanatsal ve Atölye Çalışmaları

Bireylerin ifade becerilerinin ve üretkenliklerinin desteklenmesi amacıyla;

- ☐ Resim etkinlikleri,
- ☐ El sanatları çalışmaları,
- ☐ Boyama ve tasarım uygulamaları,
- ☐ Farklı materyallerle üretim faaliyetleri,
- ☐ Grup atölye çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Müzik ve Sosyal Gelişim Faaliyetleri

Müzik, ritim, sosyal uyum ve grup içi etkileşim becerilerini destekleyen etkinlikler düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerle bireylerin iletişim, paylaşım, sıra bekleme ve yönerge takip etme becerilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

Bireylerin toplumsal yaşama katılımının desteklenmesi amacıyla, uygun planlama doğrultusunda sosyal uyum, grup etkileşimi ve farkındalık temelli etkinlikler gerçekleştirilebilmektedir.

Günlük Yaşam ve Beceri Geliştirme Çalışmaları

Otizimli bireylerin bağımsız yaşam becerilerini desteklemek amacıyla;

- ☐ Öz bakım farkındalığı,
- ☐ Günlük rutinelere katılım,
- ☐ Basit görev alma,
- ☐ Yönerge takip etme,
- ☐ Sosyal ortamlarda uygun davranış geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Kimler Faydalanabilir?

Derneğimizin hizmetlerinden, otizm tanısı bulunan **tüm yaş gruplarındaki bireyler** yararlanabilmektedir. Başvurular, bireyin ihtiyaç durumu, grup yapısı ve kuruluş kapasitesi doğrultusunda değerlendirilmektedir.

Hizmetin Koşulları Nelerdir?

Hizmetten yararlanabilmek için;

- Bireyin otizm tanısını gösteren sağlık kurulu raporunun bulunması,
- Başvuru belgelerinin eksiksiz şekilde teslim edilmesi,
- Yapılan ön değerlendirme sonucunda kuruluş hizmetlerinin birey için uygun bulunması,
- Grup yapısına ve kurum düzenine belirli ölçüde uyum sağlayabilecek durumda olması gerekmektedir.

Gerekli görülen durumlarda, bireyin daha yoğun veya farklı uzmanlık alanı gerektiren bir hizmete ihtiyaç duyması halinde aile uygun kurum ve hizmet modellerine yönlendirilebilmektedir.

Hizmetin Sonlandırılması

Aşağıdaki durumlarda hizmet sonlandırılabilir:

- Bireyin sunulan hizmetten yeterli düzeyde yarar sağlayamaması,
- Daha farklı veya ileri düzey destek hizmetine ihtiyaç duyması,
- Grup çalışmalarına uyum sağlayamaması,
- Ailenin hizmet talebini sonlandırması,
- Kayıt ve devam koşullarının sürdürülememesi.

Sonlandırma süreci, aile ile görüşme yapılarak değerlendirme sonucunda planlanmaktadır.

İstenen Belgeler

İlk Başvuru Aşamasında

- Başvuru dilekçesi
- Engelli Sağlık Kurulu Raporu
- Kimlik fotokopisi
- Varsa eğitim ve değerlendirme belgeleri
- Veli izin/onay formu

Kayıt aşamasında

- Vesikalık fotoğraf
- Kan grubu belgesi
- Öğrenim belgesi
- Nüfus kayıt örneği
- Varsa vasi kararı
- RAM değerlendirme raporu
- Gerekli görülmesi halinde ek sağlık ve uygunluk belgeleri

Nereye başvurulur?

Afyon Otistik Çocuklar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Adres: Beyazay Engelli Eğitim ve Gelişim Merkezi, Ataköy

Yetkili Kişi: Dernek Başkanı Fatma Kilci Kavas

Telefon: 0536 727 97 54

ENGELLİ HAKLARI

- **Anayasanın 10 Maddesine ilave edilen** (2010 yılı referandumunda) cümlede pozitif ayrımcılık gereği "engelliler hakkında alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olamayacağı" ifadesi yer alır.
- **Anayasanın 42. maddesi** 8. fıkrası; "Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır". • **Anayasanın 49. maddesi**; "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir."
- **Anayasanın 50. maddesi** 2. fıkrası;" Bedenî veya ruhî yetersizliği olanların çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar".
- **Anayasa 70. madde**; "Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir" . Anayasa 70.Madde 2. fıkra; "Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez."
- **5378 Sayılı Engelliler Yasası Madde 15**;" Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelli çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve engelli olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır."
- **Engelli çalışanlar hakkında 2014 EPSS Yönetmeliğinde aşağıdaki hükümler yer alır**: MADDE 16 (1) Kamu kurum ve kuruluşları çalışma yerlerini ve eklentilerini, engellilerin erişebilirliğine uygun duruma getirmek, engellilerin çalışmalarını kolaylaştıracak gerekli tedbirleri almak ve engellilerin görev yaptıkları kadronun gereği olan işleri yapabilmeleri için engel durumlarına göre gerek duyulan yardımcı ve destekleyici araç ve gereçleri temin etmek zorundadır. (2) Engelliler, engelliliklerini artırıcı ve ek engel getirici işlerde çalıştırılmaz.
- **MADDE 10 (3)** Engellilerin istihdam edileceği uygun münhal kadro bulunmadığı takdirde hizmet gereklerine ve genel hükümlere göre diğer münhal kadrolarda değişiklik yapılarak gerekli kadrolar temin edilir. Engelli personelin istihdam edileceği birimler engellilerin engel durumları dikkate alınarak ilgili kamu kurum veya kuruluşunca belirlenir.

- Engelli bireylere Verilen Maaşlar ve Düzenli Yardımlar Engelli kişilere maddi olarak sağlanan olanakları genel olarak 3 başlık altında toplamak mümkündür. Buna göre;

1. Engelli Aylığı (2022 Aylığı) Bağlanması

2022 maaşı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı(SYDV) tarafından en az %40 ve üzeri engel oranı bulunan, kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumlarından (SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) hiçbirine tabi olmayan ve muhtaçlığı ilgili SYDV'ler tarafından belgelenen 18 yaşından büyük engellilere ya da 18 yaşından küçük engelli yakını bulunanlara verilen maddi bir haktır.

2. Muhtaç Aylığı Bağlanması

27.09.2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Vakıflar Yönetmeliği” hükümleri gereğince muhtaç aylığı bağlanabilmektedir. Muhtaçlık aylığı Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından annesi ya da babası olmayan 18 yaş altı muhtaç çocuklar ile %40 ve üzeri engelli olan muhtaçlara;

1. Sosyal güvencesi olmaması,
2. Herhangi bir gelir veya aylığı bulunmaması (Evde bakım ücreti veya 2022 sayılı kanundan aylık alanlar da başvuramazlar.)
3. Mahkeme kararı veya kanunla bakım altına alınmamış olması,
4. Gelir getirici taşınır ve taşınmaz malı mevcut olmaması veya olup da bunlardan elde edeceği aylık ortalama gelirin bu yönetmelikle belirlenen muhtaç aylığı miktarını geçmemesi şartı ile bağlanabilir.

3. Evde Bakım Ücreti Verilmesi:

Evde Bakım Aylığı Evde bakım aylığı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından %50 ve üzerinde engel oranı olup engelli sağlık kurulu raporunda “Ağır Engelli” ibaresi bulunan ve başka bir birey olmadan kendi bakımını üstlenemeyecek engelliler için engellinin bakımını üstlenen kişilere nakit olarak verilen bir destektir.

Engellilerin Eğitime Yönelik Haklar

1. Özel Eğitim Hakkı

Özel eğitime ihtiyacı olup olmadıkları Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından belirlenen engelliler tüm şehirlerdeki engelliler için kurulmuş özel eğitim okullarında engel grubuna göre eğitim görebilmektedirler.

2. Özel Eğitime Gerekksinim Duyan Öğrencilerin Okullara Ücretsiz Taşınması

Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı işbirliği ile özel eğitim sınıfına devam eden engelli öğrencilerin toplu taşıma araçlarıyla taşınması ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

3. MEB ve ÖSYM Sınavlarında Engelliler İçin Sağlanan Kolaylıklar

Üniversite giriş sınavları, E-KPSS gibi sınavlarda engelli öğrenciler için uygun ortam oluşturulmakta, sınava giren kişinin engel türüne göre soru kitapçıkları düzenlenmektedir.

Engellilerin İstihdamına Yönelik Haklar

Devlet Personel Başkanlığı Engelli Memur Alımları ÖSYM'nin yaptığı Engelli E-KPSS ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından kamuya engelli alımları yapılmaktadır. %40 oranında sağlık kurulu raporu ile başvurularını ÖSYM'ye yapabilirler. İlköğretim, ortaöğretim, lise, üniversite mezunu kişiler E-KPSS'ye girebilir.

Özel Sektör ve Devlet Kurumlarına Engelli Personel Alımları

2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'na göre 50 ve daha fazla işçi çalışan kamu sektörü işyerlerinin en az %4, özel sektör işyerlerinin ise en az %3 oranında engelli istihdam etmesi yasal zorunluluktur.

Engelliler İçin Vergi İndirimleri ve Muafiyetleri

1. Gelir Vergisinde Engelli İndirimi

Vergi indirimi ile engelliler ve engelli yakınları normal şartlarda ödemesi gerekenden daha az gelir vergisi öderler.

2. ÖTV Muafiyeti Araç Alımında ÖTV Muafiyeti

ÖTV'siz araç alımı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından satın alacağı araca engele uygun ek donanım yaptıracak malul ve engelliler ya da %90 ve üzeri herhangi engeli bulunan malul ve engelliler için 0 km araç alımlarında Özel Tüketim Vergisi'nin ödenmemesi şeklinde uygulanan bir vergi muafiyetidir.

Özel Araç ve Gereçlerde KDV Muafiyeti

KDV Muafiyeti Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından engel oranı ve türü ne olursa olsun tüm engellilere eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel üretilmiş araç ve gereçler, engellilerin toplumsal hayata katılımı arttıracak ve engelinin verdiği dezavantajı ortadan kaldırmaya yönelik ürünlerin satın alınmasında KDV ödenmemesi şeklinde uygulanan bir vergi muafiyetidir.

Motorlu Taşıtlarda MTV Muafiyeti

Motorlu taşıtlar vergisi muafiyeti Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından engellilerin adına tescil edilen motorlu taşıtlarda MTV'nin ödenmemesi şeklinde uygulanan engellilere özel bir vergi muafiyetidir.

Konutlarda Emlak Vergisi Muafiyeti

Emlak vergisi muafiyeti belediyeler tarafından yüz ölçümü 200 m²'yi geçmeyen ve tek meskeni olan (meskende hissesi bulunabilir ya da meskenin sahibi olabilir) engelliler için emlak vergisinin %0 oranlı olarak ödenmesi (yani ödenmemesi) şeklinde uygulanan bir vergi muafiyetidir.

İthal Edilen Araç ve Gereçlerde Gümrük Vergisi Muafiyeti

Engellilerin kullanımına ait yurt dışından ithal edilecek özel araç ve gereçler Gümrük Bakanlığı tarafından gümrük vergisinden istisna edilmiştir.

Engelliler İçin Kamu Kurumları Tarafından Sağlanan İndirim ve Haklar

1. Engelli Kimlik Kartı Hakkı

%40 ve üzeri engeli bulunan engelli bireylerden isteyenler bulundukları yerdeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne veya bulundukları yerdeki Sosyal Hizmet Merkezi'ne başvurarak kendileri için engelli kimlik kartı çıkarabilirler. Engelli kimlik kartları engelli vatandaşların mevzuatta yer alan tüm kamu ve özel yardımlardan hızlı bir şekilde yararlanması için kullanılmaktadır.

2. Belediye Engelli İndirimleri

Türkiye'deki belediyeler tarafından engelli vatandaşlara su, toplu taşıma araçları, vapur vb. hizmetlerde indirim yapılmakta, özellikle toplu taşıma hizmetleri ücretsiz sunulmaktadır.

3. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Engelli Yardımları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) tarafından engelli bireylere çeşitli yardımlar yapılmaktadır. SYDV'lerin engellilere özel engellerine yönelik ücretsiz tekerlekli sandalye, protez, konuşma ve işitme cihazı verilmesi yardımları olduğu gibi gıda, barınma ve nakdi yardımları da bulunuyor.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Engelli İndirimi

TCDD engelli kişilere tüm hatlarda, yüksek hızlı trenler de dahil, ücretsiz ulaşım hakkı sağlamaktadır. Engeli kimlik kartını ibraz ederek bu ulaşım türünden ücretsiz yararlanabilir, %50 ve üzeri ağır engelliler için ise engelli ile birlikte engellinin refakatçisine de ulaşımdan ücretsiz faydalanabilir.

Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) Engelli Hakları

Kredi Yurtlar Kurumu tarafından %40 ve üzeri engeli bulunan engellilere burs ve yurt başvurularında öncelik tanınmaktadır. Öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödenmesinde “çalışamaz” ibareli raporu bulunan engellilerin borçları tamamen silinmekte, diğer engellilerde ise alınan öğrenim ve katkı kredisinin üzerine Toptan Eşya Fiyat Endeksi'ne (TEFE) göre eklenen faizin %50'si indirilmektedir.

Devlet Tiyatroları Engelli İndirimi

Engelli vatandaşlar Devlet Tiyatroları tarafından gösterime giren oyunları ücretsiz izleyebilmektedirler.

Müze ve Ören Yerlerine Girişte Engelli İndirimi

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletilen müze ve ören yerlerine girişler “Müze ve Ören Yerlere Girişlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge” gereği engelli ve yanındaki bir refakatçisine ücretsiz sunulmaktadır.

Milli Parklar, Tabiatı Koruma Alanları Ve Tabiat Parklarına Girişte Engelli İndirimi

Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından işletilen milli parklar, tabiatı koruma alanları ve tabiat parklarına girişte engelli olduklarını gösterir kimlik ya da belgelerini ibraz etme koşuluyla engellilerden ücret alınmamaktadır.

Engelliler İçin Özel Şirketler Tarafından Sağlanan İndirim ve Haklar

Şehirler Arası Otobüs Şirketlerinde Engelli İndirimi Şehirler arası otobüs yolculuğu yapacak %40 ve üzeri engelliler için tüm şehirler arası otobüs yolculuğu hizmeti veren şirketler tarafından Karayolları Taşıma Yönetmeliği'ne göre normal bilet fiyatları üzerinden %30 indirim yapılmaktadır.

THY Engelli İndirimi

%40 ve üzeri rapor oranına sahip engellilere Türk Hava Yolları tarafından tüm iç hat uçuşlarındaki %20-promosyon ücretleri dışındaki- dış hat uçuş ücretlerinde %25 indirim uygulanmaktadır.

Telekomünikasyon Engelli İndirimleri

Ülkemizde 3 büyük cep telefonu operatörü Turkcell, Vodafone ve Türk Telekom tarafından engelli vatandaşlara özel indirimli cep telefonu tarifeleri ve cep telefonu hizmetleri çıkarılmaktadır. Türk Telekom Engelli İndirimi (Sosyal Tarife) %40 ve üzeri rapor oranına sahip engelli bireyler ya da 1. Derece yakınları için çeşitli indirimler uygulanmaktadır. İnternet Tarifeleri Engelli İndirimleri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) yaptığı çalışma sonucunda 2012 Şubat ayından itibaren ülkemizdeki tüm internet servis sağlayıcıları tarafından internet ücretlerinde %40 ve üzeri özür oranı bulunan engellilere özel %25 indirim sağlanmaktadır.

AFYONKARAHİSAR

2026